

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 03.12.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet vedtok å sende ein slik uttale til tannhelseavdelinga vedrørende klinikkstrukturplanen:

Fylkeseldrerådet i Hordaland er kjend med dei endringar som ligg føre når det gjeld forslag til ny klinikkstrukturplan i Hordaland. Planforslaget syner ein betydeleg reduksjon i talet tannklinikkar i fylket med fleire ulike grunngevingar. Det er lagt vekt på større lokale med fleire rom som er fysisk betre tilpassa heile folket – Universell utforming, tilgjenge på betre og meir avansert utstyr, stabilt personale og betre tilgang på kompetanse.

Fylkeseldrerådet meiner det er serleg positivt at tannhelsa i aukande grad har betra seg og at dette og gjeld den eldre del av folket. God tannhelse har stor innverknad på helsa generelt hjå alle aldersgrupper. Forslaget frå fylkestannlegen skal ut frå planen som føreligg gjeva eit betre tannhelsetilbod til ulike lovpålagte grupper. Rådet vil særleg sjå nærare på tilhøva for dei eldre i høyringsuttalen.

Tannhelsetenesta til lovpålagte grupper

I lov om tannhelseteneste er nedfelt at den offentlege tannhelsetenesta skal gjeva eit regelbunde og oppsøkjande tilbod til barn og unge under 18 år, til psykisk utviklingshemma og til eldre, langtidssjuka og uføre i institusjon og heimesjukepleie.

Fylkeseldrerådet vil i fyrste rekke retta merksemda til punktet som omhandlar grupper av eldre og uføre både i institusjon og heimesjukepleie. Når det gjeld klinikkar på sjukeheimar ser vi i planen at det er 5 sjukeheimar som har eigen tannklinik der alle ligg i Bergen kommune. Dei andre sjukeheimsbebuarane ute i distrikta og likeeins heimebuande som treng heimesjukepleie lyt i dag reise til næraste hovudklinikken for behandling.

For å unngå dei ulemper det vil medføre å reise til tannklinik utanfor institusjonen er å heve standaren på dei eksisterande tannklinikane ei betre løysing for pasientar ved dei institusjonar dette er aktuelt. Fylkeseldrerådet meiner tannklinikane knytt til sjukeheimar må oppretthaldas.

Fylkestannlegen bør legge til rette for ei tannhelseteneste der alle grupper som rettmessig er knytt til «*Lov om tannhelsetenesta*» får eit best mogleg tannhelsetilbod når klinikkstrukturen vert endra. Ulemper planen kan medføre må ein unngå i størst mogleg grad.

Reisetid /Reiseavstand

Fylkeseldrerådet meiner dei største ulempene for einskilde grupper/einskild pasient vil vera endring i reiseavstand/reisetid, ulikt frå kommune til kommune. Dei aller fleste treng reisefylje med dei avstandar fylkestannlegen legg opp til. For dei kommunar som må nytte både fergje og busstransport/drosje til tannklinikken kan ulemper dette medfører verta ei stor belastning for mange. Dette gjeld dei fleste grupper i distriktet både heimebuande og i institusjon, særleg den eldre del av folket.

I planen gjev Fylkestannlegen uttrykk for ei akseptabel reisetid opp mot ein time kvar veg til tannklinikane, fylkeseldrerådet er usamd i denne vurderinga. Einskilde pasientar kan ut frå både fysisk og psykisk helsetilstand påførast unødige ulemper. Ein bør taka omsyn til at einskilde kommunar må nytte både fergje i tillegg til buss, drosje eller anna transport der reisetida kan strekke seg over betydeleg lenger tid enn reiseplanen syner. Både ventetid på fergje og andre upårekna ulemper kan vera årsak til ei lenger reisetid enn forventa. Særleg for eldre og uføre pasientar kan reisetida verta ei unødig påkjenning.

I klinikkstrukturplanen har fylkestannlegen i fyrste rekke teke omsyn til økonomi og kompetanse, noko som sjølvsgat er turvande. Fylkeseldrerådet meiner ein i planen ikkje har teke tilstrekkelig omsyn til

reisetid/avstand til tannklinikkar og ulemper dette kan medføre for ulike grupper. Rådet meiner omsyn til den forventa auke av den eldre del av folket i åra frametter er lite synleg i klinikkstrukturplanen.

For å unngå unødig lang reisetid meiner fylkeseldrerådet det må kunna innreiast ein buss til tannhelseteneste, slik at eldre menneskje slepp å reise langt av garde for å stelle tennene sine. Fylkeseldrerådet tenkjer fyrst og fremst på menneskje som bur på institusjonar og eldre som er heimebuande, men som er funksjonshemma eller har vanskeleg for å kome seg til tannhelsetenesta. Dette gjeld særleg i distrikta som misser dei fleste av tannhelseklinikane sine.

Tannhelsepersonale

Klinikkstrukturplanen legg opp til større klinikkar med tilstrekkelig utstyr og fagkompetanse der tilsette får et stabilt og godt fagmiljø. Det vert og framheva at ambulering er lite ettertrakta blant tilsette. Sjølv om tilsette stundom lyt ambulere til tannklinikkar som ikkje dagleg er i bruk stiller fylkeseldrerådet seg undrande til at dette ofte vert vurdert som hovudgrunna til at tilsette søkjer seg bort frå distrikta.

Tannpleiarane er ei viktig og turvande ressurs og tilsynelatande ei stabil gruppe ute i distrikta. Tannpleiaren er ofte den tilsette både born og eldre møter fyrst i samband med tannbehandling på tannklinikane. Fylkeseldrerådet ser det som særleg turvande at fleire mindre klinikkar i distrikta vert oppretthaldne av omsyn til regelmessig tannpleie / behandling hjå enkelte grupper. Lengre avstand og reisetid kan medføre at ein skilde pasientar utset nødvendig tannbehandling.

Fylkeseldrerådet ser at det er fleire gode grunngevingar for endringar i klinikkstrukturplanen. Rådet meiner ein må vurdera nærare dei ulemper som endra avstandar og reisetid kan påføre enkelte pasientgrupper der tannhelsetenesta er lovpålagt. Ovannemnde bør setjast i ein vidare samanheng med heile klinikkstrukturplanen i fylket.